

การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัด
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3
Academic Administration of Small Schools under Roi Et Primary
Educational Service Area office 3

ธัญญา แก้วสุทธิ

Tananya Gaesut

สุเทพ เมย์ไธสง

Suthep Moeythaisong

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด

Mahamakut Buddhist University Roi Et Campus Thailand

Email: vimonporn084@gmail.com



Received: 9 November 2025; Revised: 24 November 2025; Accepted: 29 April 2026

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการ 2) เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการ จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน 3) รวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 254 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีค่าความตรงระหว่าง 0.67 – 1.00 และความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .89

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านเรียงจากค่าเฉลี่ยมากไปน้อย ได้แก่ ด้านการสอนและการเรียนรู้ ด้านการส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ด้านการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนการสอน ด้านการพัฒนาแผนการเรียนรู้ของสถานศึกษา ด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเพื่อการศึกษา และด้านการจัดการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา 2) เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการสถานศึกษา จำแนกตามตำแหน่ง และระดับการศึกษา ไม่แตกต่างกัน ส่วนจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนด้านการพัฒนาแผนการเรียนรู้ของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3) ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก พบว่า ควรมุ่งเน้นระบบการจัดการที่ยืดหยุ่น สอดคล้องกับบริบทและทรัพยากรของโรงเรียน ผู้อำนวยการควรเป็นผู้นำทางวิชาการที่ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูในการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน และ การใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างยั่งยืน

คำสำคัญ การบริหารงานวิชาการ, โรงเรียนขนาดเล็ก, สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

Abstract

The objectives of this research article were to: (1) examine the current state of academic administration in small schools as carried out by school principals; (2) compare the academic administration of small schools by principals classified by position, educational level, and work experience; and (3) compile recommendations for academic administration in small schools. The sample group consisted of 254 school principals and teachers. The research instrument was a five-point Likert scale questionnaire with item validity values ranging from 0.67 to 1.00 and an overall reliability coefficient of .89.

The research findings revealed that: 1) The overall condition of academic administration in small schools conducted by school principals was at the highest level. When considering each aspect in descending order of mean scores, the results were as follows: teaching and learning; promotion and development of internal quality assurance systems; supervision and monitoring of teaching and learning management; development of the school learning plan; measurement and evaluation; information technology and educational innovation; and research management for enhancing educational quality. 2) A comparison of personnel's opinions regarding academic administration in small schools by school principals, classified by position and educational level, showed no significant differences. When classified by work experience, the overall opinions also showed no differences, except for the aspect of school learning plan development, which showed a statistically significant difference at the .05 level. 3) Recommendations for academic administration in small schools indicated that management systems should be flexible and aligned with the school's context and resources. School principals should act as academic leaders who promote teacher participation in curriculum development, foster learner-centered instruction, and encourage the creative use of technology to sustainably enhance educational quality and keep pace with societal changes.

Keywords: Academic Administration, Small Schools, Roi Et Primary Educational Service Area office 3

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 กำหนดให้รัฐมีหน้าที่จัดการศึกษาให้แก่เด็กทุกคนเป็นเวลา 12 ปี ตั้งแต่ระดับก่อนวัยเรียนถึงระดับการศึกษาภาคบังคับ โดยต้องมีคุณภาพและไม่เรียกเก็บค่าใช้จ่าย ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความมุ่งมั่นของรัฐบาลในการสร้างโอกาสทางการศึกษาที่เท่าเทียมสำหรับประชาชนทุกกลุ่ม (รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560) การกำหนดสิทธิขั้นพื้นฐานดังกล่าวทำให้สถานศึกษาระดับประถมศึกษา โดยเฉพาะโรงเรียนในชนบท มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่สังคมคาดหวัง

นอกจากนี้ กระทรวงศึกษาธิการได้เน้นย้ำถึงความจำเป็นในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก พร้อมทั้งสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างรัฐ องค์กรปกครองส่วน

ท้องถิ่น และภาคเอกชน เพื่อยกระดับการบริหารจัดการศึกษาในภาพรวม (กระทรวงศึกษาธิการ, 2567) ความร่วมมือแบบบูรณาการนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อโรงเรียนขนาดเล็กที่มักประสบปัญหาทรัพยากรจำกัด

จากรายงานของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่าโรงเรียนประถมศึกษาขนาดเล็กที่มีนักเรียนน้อยกว่า 120 คนมีจำนวนมากกว่า 10,000 แห่งทั่วประเทศ ส่งผลให้การจัดการศึกษามักเผชิญปัญหาด้านคุณภาพ เช่น การขาดแคลนครู งบประมาณจำกัด และสื่อการเรียนรู้ที่ไม่เพียงพอ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2550) ปัญหาเหล่านี้ชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นที่รัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการที่ตอบสนองต่อข้อจำกัดของโรงเรียนขนาดเล็กและสนับสนุนให้สามารถจัดการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างแท้จริง

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 ได้กำหนดหลักการบริหารงานวิชาการให้ผู้อำนวยการจัดทำแผนที่สอดคล้องกับนโยบายหลัก มุ่งทำงานเป็นทีม กระจายอำนาจ ส่งเสริมการพัฒนาตนเองของบุคลากร และมีระบบติดตามประเมินผล เพื่อให้การบริหารงานวิชาการมีประสิทธิภาพ โดยงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของสถานศึกษา เป็นตัวชี้วัดมาตรฐานและคุณภาพ ผ่านการจัดทำหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และการบริหารการศึกษา (พระครูสิริปัญญาวัฒน์ (พยอม อุชูธรรมโม), 2564) ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานได้ส่งเสริมการพัฒนาหลักสูตร การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพ และการประสานความร่วมมือกับองค์กรภายนอก การบริหารวิชาการจึงควรสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและสนับสนุนการเรียนรู้ตลอดชีวิต (ธัญญารักษ์ สังข์ม่วง, 2566)

พื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 มีโรงเรียนทั้งหมด 213 โรงเรียน โดยเป็นโรงเรียนขนาดเล็ก 139 โรงเรียน ซึ่งส่วนใหญ่ประสบปัญหาค้ำคลึงกัน 7 ด้าน ได้แก่ การพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพ การนิเทศ การประกันคุณภาพ การวัดและประเมินผล และการพัฒนาสื่อเทคโนโลยี (แผนบริหารการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2567 สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3) ปัญหาสำคัญคือคุณภาพการเรียนรู้ของนักเรียนต่ำ เนื่องจากโรงเรียนขาดความพร้อม เช่น ครูไม่ครบชั้น ขาดสื่อการสอน และงบประมาณจำกัด ซึ่งทำให้ไม่สามารถจัดการเรียนรู้ได้อย่างทั่วถึง นอกจากนี้ ยังพบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (O-net) ของนักเรียนโรงเรียนขนาดเล็กมีแนวโน้มลดลง สาเหตุหนึ่งคือครูขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร การวัดผล การวิจัย และการนิเทศภายในสถานศึกษา ส่งผลต่อคุณภาพการเรียนรู้โดยรวม ดังนั้น ผู้อำนวยการและครูจึงต้องร่วมกันบริหารจัดการด้านวิชาการอย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมการพัฒนาหลักสูตร การจัดการเรียนการสอน การใช้สื่อ การนิเทศ การวัดผล การประกันคุณภาพ และการพัฒนาครู เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมาย

ผู้วิจัยมีความสนใจที่จะศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก โดยมุ่งเน้นการศึกษาบทบาทของผู้อำนวยการสถานศึกษา เพื่อพัฒนาคุณภาพการบริหารงานวิชาการ โดยเก็บข้อมูลจากผู้ปฏิบัติโดยตรง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอน ผลการศึกษานี้จะเป็นแนวทางสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด รวมทั้งผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กและผู้เกี่ยวข้อง ในการนำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการพัฒนาการบริหารงานวิชาการให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนในโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการสถานศึกษา

2) เพื่อเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการสถานศึกษา โดย จำแนกตามตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์การทำงาน

3) เพื่อรวบรวมข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการสถานศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก

1) ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1) ประชากร ได้แก่ ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2566 รวมทั้งสิ้น 713 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการ จำนวน 102 คน ครูผู้สอน จำนวน 611 คน

1.2) กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด ปีการศึกษา 2566 รวมทั้งสิ้น 254 คน จำแนกเป็นผู้อำนวยการ จำนวน 36 คน ครูผู้สอน จำนวน 218 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ เครซี และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970, pp. 607 - 610) และใช้วิธีสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งกลุ่ม (Cluster Sampling)

2) เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์

3) การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

3.1) ขออนุญาตจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยต่อผู้อำนวยการของโรงเรียนขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

3.2) ผู้วิจัยนำหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยเสนอต่อผู้อำนวยการของโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3 พร้อมด้วยแบบสอบถามเพื่อเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

3.3) ผู้วิจัยติดตามเก็บรวบรวมแบบสอบถามด้วยตัวเอง

4) การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาดำเนินการตามขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทำการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับขั้นดังนี้

4.1) วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพของกลุ่มตัวอย่างโดยหาค่าความถี่ และค่าร้อยละ

4.2) วิเคราะห์ระดับการบริหารจัดการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก ทั้งโดยภาพรวมรายด้านและรายข้อ

4.3) ทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยการวิเคราะห์เปรียบเทียบค่าระดับการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้ t-test (Independent Samples)

4.4) วิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามตำแหน่ง และประสบการณ์การทำงาน

4.5) วิเคราะห์ข้อเสนอแนะการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis)

ผลการวิจัย

1) ผลการวิเคราะห์สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาร้อยเอ็ด เขต 3

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการสถานศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	ระดับการปฏิบัติ		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. ด้านการพัฒนาแผนการเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.82	0.18	มากที่สุด
2. ด้านการสอนและการเรียนรู้	4.94	0.12	มากที่สุด
3. ด้านการจัดการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	4.40	0.64	มาก
4. ด้านการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนการสอน	4.84	0.19	มากที่สุด
5. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.88	0.38	มากที่สุด
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.80	0.23	มากที่สุด
7. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเพื่อการศึกษา	4.45	0.23	มาก
เฉลี่ยรวม	4.73	0.28	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่า การบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็กของผู้อำนวยการสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}=4.73$, S.D.=0.28) เมื่อวิเคราะห์เป็นรายด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยสูงสุดไปต่ำสุดได้แก่ ด้านการสอนและการเรียนรู้ ($\bar{X}=4.94$, S.D.=0.12) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน ($\bar{X}=4.88$, S.D.=0.38) ด้านการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.84$, S.D.=0.19) ด้านการพัฒนาแผนการเรียนรู้ของสถานศึกษา ($\bar{X}=4.82$, S.D.=0.18) ด้านการวัดผลและประเมินผล ($\bar{X}=4.80$, S.D.=0.23) ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเพื่อการศึกษา ($\bar{X}=4.45$, S.D.=0.28) และด้านการจัดการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}=4.40$, S.D.=0.64) ตามลำดับ

2) ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคคล ที่มีตำแหน่ง และระดับการศึกษาต่างกัน โดยการทดสอบที (t – test แบบ Independent Samples)

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามตำแหน่ง

การบริหารงานวิชาการ	ผู้อำนวยการสถานศึกษา		ครูผู้สอน		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาแผนการเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.83	0.17	4.82	0.18	0.12	0.93
2. ด้านการสอนและการเรียนรู้	4.93	0.11	4.95	0.12	-0.73	0.35
3. ด้านการจัดการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	4.65	0.19	4.65	0.22	-0.06	0.47
4. ด้านการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนการสอน	4.82	0.21	4.84	0.19	-0.04	0.89

5. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.80	0.11	4.78	0.16	0.81	0.19
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.78	0.23	4.81	0.23	-0.73	0.54
7. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเพื่อการศึกษา	4.45	0.19	4.45	0.24	0.17	0.13
รวมเฉลี่ย	4.75	0.17	4.76	0.19	-0.46	0.88

จากตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นของบุคคล จำแนกตามตำแหน่ง โดยใช้สถิติทดสอบ ค่าเฉลี่ย t-test for Equality of Means โดยรวม พบว่า ค่า t-test = -0.46 และค่า Sig. = 0.88 มากกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษา และครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็กสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ร้อยเอ็ด เขต 3 มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามระดับการศึกษา

การบริหารงานวิชาการ	ปริญญาตรี		สูงกว่าปริญญาตรี		t	Sig.
	$\bar{X}$	S.D.	$\bar{X}$	S.D.		
1. ด้านการพัฒนาแผนการเรียนรู้ของสถานศึกษา	4.83	0.17	4.80	0.20	1.16	0.52
2. ด้านการสอนและการเรียนรู้	4.95	0.12	4.94	0.12	0.45	0.39
3. ด้านการจัดการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	4.65	0.22	4.64	0.21	0.58	0.82
4. ด้านการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนการสอน	4.82	0.21	4.84	0.19	-0.04	0.89
5. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	4.84	0.19	4.83	0.19	0.13	1.00
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล	4.77	0.16	4.80	0.13	-1.33	0.57
7. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเพื่อการศึกษา	4.81	0.22	4.79	0.23	0.79	0.72
รวมเฉลี่ย	4.12	0.15	4.11	0.15	0.33	0.57

จากตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษา โดยใช้สถิติทดสอบ ค่าเฉลี่ย t-test for Equality of Means โดยรวม พบว่า ค่า t-test = 0.33 และค่า Sig. = 0.57 มากกว่า 0.05 หมายความว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดเล็ก ที่มีระดับการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานบุคคลไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยที่ตั้งไว้

3) ผลวิเคราะห์เปรียบเทียบระดับความคิดเห็นของบุคลากร ที่มีประสบการณ์การทำงานต่างกัน โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One way ANOVA)

ตารางที่ ผลการเปรียบเทียบ จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

การบริหารงานวิชาการ	ความแปรปรวน	SS	df	MS	F	Sig
1. ด้านการพัฒนาแผนการเรียนรู้ของสถานศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.233	2	0.117	3.673*	.027
	ภายในกลุ่ม	7.975	251	0.032		
	รวม	8.203	253			
2. ด้านการสอนและการเรียนรู้	ระหว่างกลุ่ม	0.024	2	0.012	0.863	.423
	ภายในกลุ่ม	3.489	251	0.014		
	รวม	3.513	253			
3. ด้านการจัดการวิจัยเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.035	2	0.018	0.381	.684
	ภายในกลุ่ม	11.535	249	0.046		
	รวม	11.570	251			
4. ด้านการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	0.040	2	0.020	0.553	.576
	ภายในกลุ่ม	9.069	251	0.036		
	รวม	9.109	253			
5. ด้านการส่งเสริมและพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายใน	ระหว่างกลุ่ม	0.016	2	0.008	0.336	.715
	ภายในกลุ่ม	5.778	250	0.023		
	รวม	5.794	252			
6. ด้านการวัดผลและประเมินผล	ระหว่างกลุ่ม	0.064	2	0.032	0.621	.538
	ภายในกลุ่ม	12.932	251	0.053		
	รวม	12.996	253			
7. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมเพื่อการศึกษา	ระหว่างกลุ่ม	0.036	2	0.018	0.323	.724
	ภายในกลุ่ม	13.802	251	0.055		
	รวม	13.837	253			

จากตารางที่ 4 พบว่า จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน ด้านการพัฒนาแผนการเรียนรู้ของสถานศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 นอกนั้นไม่พบความแตกต่าง เมื่อพบว่ามีความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่โดยวิธีของเชฟเฟ (Scheffe)

4) ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ โดยวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis)

ผลข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สามารถสรุปภาพรวมได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรมุ่งเน้นการบริหารจัดการที่มีความเป็นระบบและยืดหยุ่น เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีทรัพยากรจำกัด ผู้อำนวยการควรเป็นผู้นำทางวิชาการที่ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ในด้านการสอนและการเรียนรู้ควรส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ในส่วนของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรสร้างวัฒนธรรมการวิจัยในโรงเรียน โดยนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ด้านการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นการนิเทศแบบร่วม

พัฒนา เพื่อสร้างความร่วมมือและแรงจูงใจให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ด้านการประกันคุณภาพภายใน ควร พัฒนาระบบติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงมาตรฐาน การศึกษา ในด้านการดำเนินงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรเน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สะท้อน สมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างรอบด้าน และสุดท้าย ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการ เรียนการสอนและตอบโจทย์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยภาพรวม การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพควรเกิด จากความร่วมมือของทุกฝ่ายภายในโรงเรียน มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันคือการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ก้าว ทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกยุคใหม่อย่างยั่งยืน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำมาอภิปรายผล ดังนี้

1) สภาพการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้อาจเป็น เพราะ ว่า ผู้อำนวยการสถานศึกษาที่มีความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการบริหารงานด้านวิชาการ แสดง ถึงภาวะผู้นำทางวิชาการที่มุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างรอบด้าน โดยเฉพาะการจัดการเรียน การสอนซึ่งเป็นภารกิจหลักของโรงเรียน ผู้อำนวยการจะให้การสนับสนุนทั้งด้านนโยบาย ทรัพยากร และการ พัฒนาศักยภาพครู เพื่อให้ครูสามารถจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ส่งเสริมให้ผู้เรียนคิด เป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาได้อย่างสร้างสรรค์ อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการสร้างบรรยากาศในห้องเรียนที่ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้แสดงความคิดเห็นและลงมือปฏิบัติจริง นำไปสู่การเรียนรู้อย่างมีความหมาย ซึ่ง สอดคล้องกับแนวคิดของทิสนา แคมมณี (2561) ที่เน้นให้การเรียนรู้เป็นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบ ด้านทั้งด้านความรู้ ทักษะ และคุณธรรม ผลการวิจัยในครั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานของ กัญญารัตน์ นวลไย (2565) ที่ศึกษาการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดมหาสารคาม พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน โดยเฉพาะด้านการสอนและการเรียนรู้และการพัฒนาหลักสูตร เนื่องจาก ผู้อำนวยการมีความเป็นผู้นำทางวิชาการและมีวิสัยทัศน์ในการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ดังนั้น จะเห็นได้ว่า ผลการวิจัยนี้สอดคล้องทั้งในแนวคิดทางทฤษฎีและผลการวิจัยที่ผ่านมา โดยผู้อำนวยการสถานศึกษามีบทบาท สำคัญในการขับเคลื่อนการบริหารงานวิชาการในทุกมิติ เพื่อยกระดับคุณภาพผู้เรียนและตอบสนองต่อ นโยบาย การศึกษาของชาติอย่างมีประสิทธิภาพและยั่งยืน

2) การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อการบริหารงานวิชาการโรงเรียนขนาดเล็ก จำแนก ตามตำแหน่งและระดับการศึกษาไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ แต่เมื่อจำแนกตาม ประสบการณ์การทำงาน พบความมีความแตกต่างกันอย่างชัดเจนในเชิงสถิติที่ระดับนัยสำคัญ .05 เฉพาะด้าน การพัฒนาแผนการเรียนรู้ของสถานศึกษา โดยกลุ่มที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 5 ปี และ 5-10 ปี แตกต่างจาก กลุ่มที่มีประสบการณ์ 10 ปีขึ้นไป สาเหตุอาจเนื่องจากผู้ที่มีประสบการณ์มากกว่ามีความรู้ ความเข้าใจ และ ทักษะด้านการพัฒนาหลักสูตรที่ลึกซึ้งกว่า สามารถปรับใช้หลักสูตรให้เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนและ ผู้เรียนได้ดีกว่า ขณะที่ผู้ที่มีประสบการณ์น้อยยังขาดประสบการณ์ตรง ส่งผลให้มีมุมมองแตกต่างกัน ผลนี้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ กาญจนา รัตนพันธ์ (2563) และ สุนิสา เพ็ญจันทร์ (2562) ที่พบว่าประสบการณ์มี ผลต่อการพัฒนาหลักสูตรและการรับรู้แนวทางบริหารวิชาการ แต่ไม่สอดคล้องกับงานของ ศิริเดช วงศ์วานิช และ นพมาส วิรัชชัย (2563) ที่ระบุว่า ความแตกต่างด้านประสบการณ์ไม่ส่งผลต่อความคิดเห็น เนื่องจากทุก กลุ่มได้รับการพัฒนาในทิศทางเดียวกัน โดยสรุป ความแตกต่างของความคิดเห็นด้านการบริหารงานวิชาการ

ของบุคลากรในโรงเรียนขนาดเล็กอาจเกิดจากประสบการณ์ตรงในการปฏิบัติงานด้านการพัฒนาหลักสูตร ซึ่งมีผลต่อทัศนคติและความเข้าใจในบทบาทการบริหารเชิงวิชาการในบริบทของโรงเรียนขนาดเล็ก

3) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนขนาดเล็ก สามารถสรุปภาพรวมได้ว่าการพัฒนาคุณภาพการศึกษาควรมุ่งเน้นการบริหารจัดการที่มีความเป็นระบบและยืดหยุ่น เพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนขนาดเล็กที่มีทรัพยากรจำกัด ผู้อำนวยการควรเป็นผู้นำทางวิชาการที่ส่งเสริมให้ครูและบุคลากรมีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและชุมชน ในด้านการสอนและการเรียนรู้ควรส่งเสริมการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้กระบวนการเรียนรู้เชิงรุกและเทคโนโลยีอย่างเหมาะสม เพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ในส่วนของการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ควรสร้างวัฒนธรรมการวิจัยในโรงเรียน โดยนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ด้านการนิเทศและติดตามผลการจัดการเรียนการสอนควรมุ่งเน้นการนิเทศแบบร่วมพัฒนา เพื่อสร้างความร่วมมือและแรงจูงใจให้ครูพัฒนาตนเองอยู่เสมอ ด้านการประกันคุณภาพภายใน ควรพัฒนาระบบติดตาม ตรวจสอบ และรายงานผลอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการปรับปรุงมาตรฐานการศึกษา ในด้านการดำเนินงานวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ควรเน้นการประเมินตามสภาพจริงที่สะท้อนสมรรถนะและคุณลักษณะของผู้เรียนอย่างรอบด้าน และสุดท้าย ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ควรส่งเสริมให้ครูใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ในการจัดการเรียนรู้ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนการสอนและตอบโจทย์การเรียนรู้ในยุคดิจิทัล โดยภาพรวม การบริหารงานวิชาการที่มีคุณภาพควรเกิดจากความร่วมมือของทุกฝ่ายภายในโรงเรียน มุ่งสู่เป้าหมายเดียวกันคือการยกระดับคุณภาพการศึกษาให้ก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมและโลกยุคใหม่อย่างยั่งยืน สอดคล้องกับงานวิจัยของ สมคิด นาคขำ, ชูศักดิ์ เอกเพชร, ศิวพร ละหารเพชร (2562) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู ผลการวิจัยพบว่า ผลการศึกษาแนวทางในการปรับปรุงการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กได้แก่ การพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ จัดทำเครื่องมือในการวัดและประเมินผลที่หลากหลาย นำผลการประกันคุณภาพภายในมาพัฒนาสถานศึกษา และส่งเสริมให้ครูพัฒนาสื่อและนวัตกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสม จากผลการวิจัยสถานศึกษาควรจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ เป้าหมายและพันธกิจของสถานศึกษา นำภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือเครือข่ายผู้ปกครองชุมชนท้องถิ่นมามีส่วนร่วมในการจัดการเรียนการสอน อย่างเหมาะสมปรับปรุงระบบสารสนเทศในการวัดผลและประเมินผลการเรียนการสอนส่งเสริมให้ครู มีการเลือกใช้สื่อและแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายที่มีอยู่ในท้องถิ่นเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนการสอน

องค์ความรู้ใหม่

องค์ความรู้ที่ได้รับ แสดงดังภาพที่ 1 ดังนี้



ภาพที่ 1 การบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็ก

สรุป

ผลการวิจัยพบว่าการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กอยู่ในระดับมากที่สุด โดยเฉพาะด้านการสอนและการเรียนรู้ซึ่งได้รับคะแนนสูงสุด รองลงมาคือการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายใน และการนิเทศติดตามการจัดการเรียนการสอน แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างจริงจัง การเปรียบเทียบความคิดเห็นของบุคลากรพบว่า ไม่แตกต่างกันตามตำแหน่งและระดับการศึกษา ส่วนประสบการณ์การทำงานโดยรวมไม่ส่งผลต่อความคิดเห็น ยกเว้นด้านการพัฒนาแผนการเรียนรู้ที่พบความแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ผลลัพธ์ดังกล่าวชี้ให้เห็นความจำเป็นที่โรงเรียนขนาดเล็กควรมุ่งพัฒนาระบบบริหารที่ยืดหยุ่น คำนึงถึงบริบทและทรัพยากรที่จำกัด พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครู การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียน และการใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาให้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ควรกำหนดนโยบายสนับสนุนให้โรงเรียนขนาดเล็กมีระบบพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง โดยเน้นการจัดการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ดิจิทัล นวัตกรรมการสอน และสื่อ ICT ที่เหมาะสมกับบริบทท้องถิ่น เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเรียนรู้และลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา

1.2) สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในให้เป็นกระบวนการเชิงพัฒนา (Developmental Approach) มากกว่าการตรวจสอบ เพื่อให้โรงเรียนสามารถใช้ข้อมูลจากการประเมินไปพัฒนาการจัดการศึกษาได้อย่างเป็นรูปธรรม รวมทั้งสร้างเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างโรงเรียนขนาดเล็ก เพื่อร่วมกันยกระดับมาตรฐานคุณภาพสถานศึกษา

1.3) ผู้อำนวยการสถานศึกษาควรส่งเสริมการนิเทศภายในโรงเรียนโดยใช้รูปแบบการนิเทศแบบมีส่วนร่วม (Participatory Supervision) ที่เปิดโอกาสให้ครู ชุมชน และหน่วยงานทางการศึกษาเข้ามามีบทบาทร่วมในการพัฒนาและติดตามผลการจัดการเรียนการสอน เพื่อสร้างความร่วมมือและการเรียนรู้ร่วมกันอย่างยั่งยืน

2) ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) ควรศึกษาปัจจัยที่เป็นอุปสรรคและแนวทางส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนขนาดเล็กเพื่อให้ได้แนวทางการพัฒนาและสนับสนุนการทำวิจัยที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียนที่มีข้อจำกัดทั้งด้านทรัพยากรและบุคลากร

2.2) ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังโรงเรียนขนาดเล็กในเขตพื้นที่การศึกษาอื่น ๆ เพื่อเปรียบเทียบรูปแบบการบริหารงานวิชาการและหาความแตกต่างของบริบทในแต่ละพื้นที่ ซึ่งจะช่วยให้ได้ข้อมูลเชิงลึกและข้อเสนอเชิงนโยบายที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

2.3) ควรดำเนินการวิจัยเชิงปฏิบัติการ (Action Research) เพื่อพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการอย่างเป็นรูปธรรม โดยเฉพาะการบูรณาการเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการศึกษาในการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาและยกระดับผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนในโรงเรียนขนาดเล็กอย่างต่อเนื่อง

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2567). แนวทางการบริหารจัดการศึกษาเชิงคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2567. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- กาญจนา รัตนพันธ์. (2563). ประสบการณ์การทำงานกับการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในโรงเรียนขนาดเล็ก. วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษา. 15(2), 45–58.
- กัญญารัตน์ นวลไย. (2565). การบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนขนาดเล็กในจังหวัดมหาสารคาม. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ทิตนา แชมมณี. (2561). ศิลปะการสอน: กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เพื่อศิษย์ในศตวรรษที่ 21. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธันยาภรณ์ สังข์ม่วง. (2566). ความต้องการจำเป็นและแนวทางการบริหารงานวิชาการเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยนเรศวร.

- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). การวิจัยเบื้องต้น. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ปรียาภรณ์ ตั้งคุณานันต์. (2562). การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน. กรุงเทพมหานคร: หจก.มีน ซัพพลาย.
- เบญจภรณ์ ธีรธนา. (2560). องค์ประกอบการบริหารงานวิชาการที่มีประสิทธิภาพของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครปฐม. วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์. 7(2), 97-107.
- ญาดา วิวัฒนาพร. (2562). การพัฒนารูปแบบการบริหารงานวิชาการเพื่อเพิ่มสมรรถนะของ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. วารสารครุศาสตร์ปริทรรศน์. 2(5), 234-244.
- เพ็ญประภา ศรีมะโรง. (2560). การพัฒนาตัวบ่งชี้สมรรถนะการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการ โรงเรียนขนาดเล็ก. วารสารบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 13(1), 141-150.
- พระครูสิริปัญญาวัฒน์ (พยอม อุชูธรรมโม). (2564). หลักการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษา. วารสารการจัดการศึกษา สังคมและชุมชน. 2(5), 67-80.
- รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560. (2560). ราชกิจจานุเบกษา, เล่ม 134 ตอนที่ 40 ก, หน้า 1-127.
- แหวตา ชุ่มอิม. (2562). แนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาลพบุรี เขต 2. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏนครสวรรค์.
- ศุภวรรณ สุธัมมา และคณะ. (2564). แนวทางการบริหารงานวิชาการ ในโรงเรียนขนาดเล็ก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต 2.วารสาร วิจัยวิชาการ. 4(2), 153 – 154.
- ศิริเดช วงศ์วานิช และ นพมาส วิรัชชัย. (2563). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนขนาดเล็กภาคตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย. วารสารวิจัยการบริหารการศึกษา, 38(3), 201-215.
- สมคิด นาคขำ, ชูศักดิ์ เอกเพชร, ศิวพร ละหารเพชร. (2562). ประสิทธิภาพการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานี เขต 2. วิทยานิพนธ์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สุนิสา เพ็ญจันทร์. (2562). ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้อำนวยการโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 2. วารสารวิชาการครุศาสตร์. 11(1), 90-102.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2550). แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและ. การจัดการการศึกษา. กรุงเทพมหานคร: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- อนุวัฒน์ อัมมะपालะ (2561). แนวทางการบริหารงานวิชาการในกลุ่มโรงเรียน วังชลสินธุ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 1. วารสารสิรินธรปริทรรศน์. 19(1), 67-81.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. Educational and Psychological Measurement. 30(3): 607-610.